

Ασφάλιση: οι συμπληρωματικοί ρόλοι Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα

Νίκος Βέττας

Γενικός Διευθυντής IOBE

Καθηγητής Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών

vettas@iobe.gr | nvettas@aueb.gr

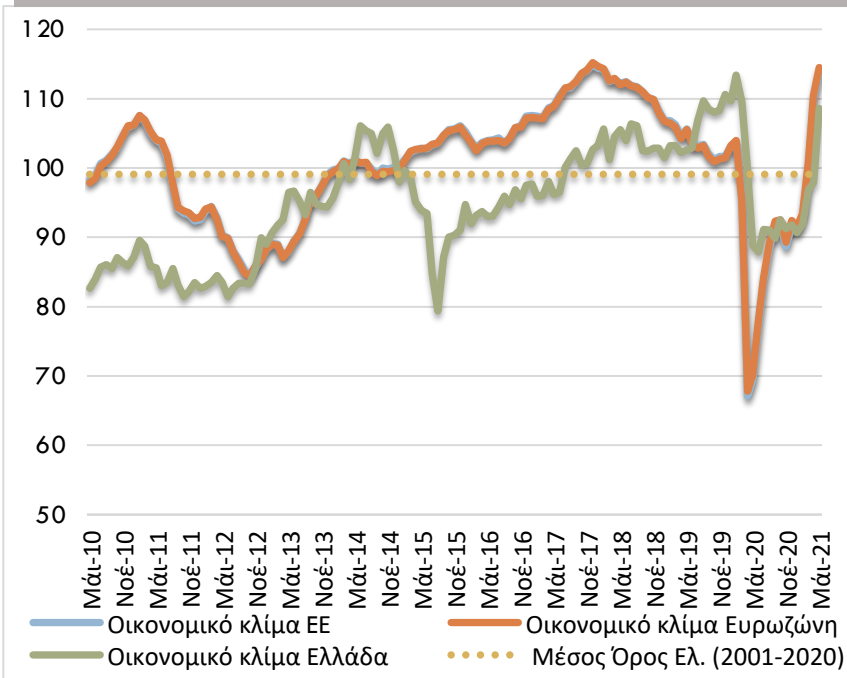
INSURANCE CONFERENCE 2021

Η ασφαλιστική αγορά με το «βλέμμα στο μέλλον»

15 Ιουνίου 2021

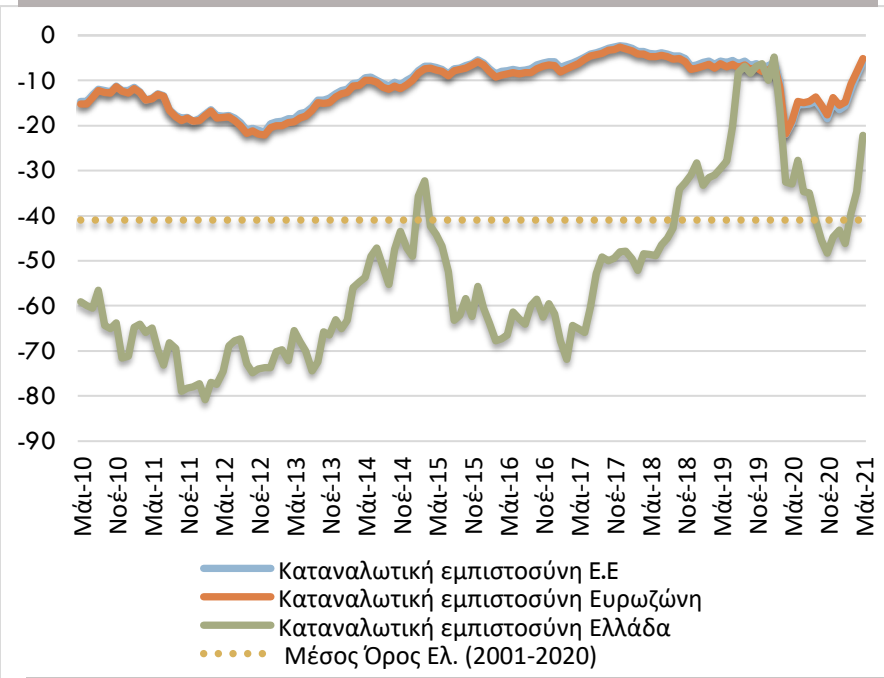
Ισχυρή βελτίωση οικονομικού κλίματος τον Μάιο και ενίσχυση καταναλωτικής εμπιστοσύνης

Σημαντική άνοδος των προσδοκιών σε όλους τους τομείς πλην Λιανικού εμπορίου

Ο δείκτης οικονομικού κλίματος βελτιώθηκε σημαντικά τον Μάιο και διαμορφώθηκε στις 108,6 μονάδες, έναντι 97,9 μονάδων τον προηγούμενο μήνα.

Βελτίωση καταναλωτικής εμπιστοσύνης, κυρίως από καλύτερες προβλέψεις των νοικοκυριών για την οικονομική κατάσταση της χώρας, αλλά και τη δική τους

Ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης ενισχύθηκε σημαντικά τον Μάιο και διαμορφώθηκε στις -22,2 (από -34,6) μονάδες τον προηγούμενο μήνα, επίπεδο αισθητά υψηλότερο εκείνου πριν ένα χρόνο (-33,0 μονάδες).

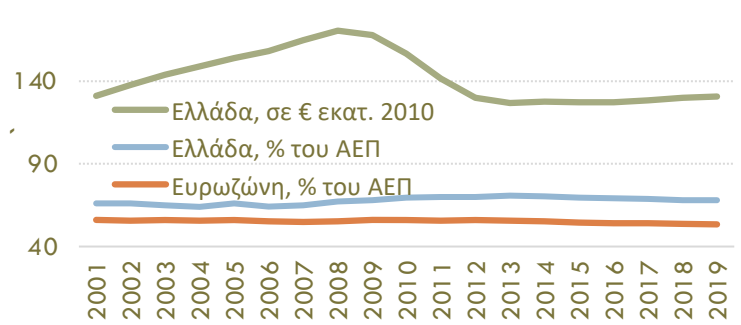
Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, IOBE, έως 5/2021

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, IOBE, έως 5/2021

Προκλήσεις, αλλά και πρόοδος, σε βασικούς τομείς

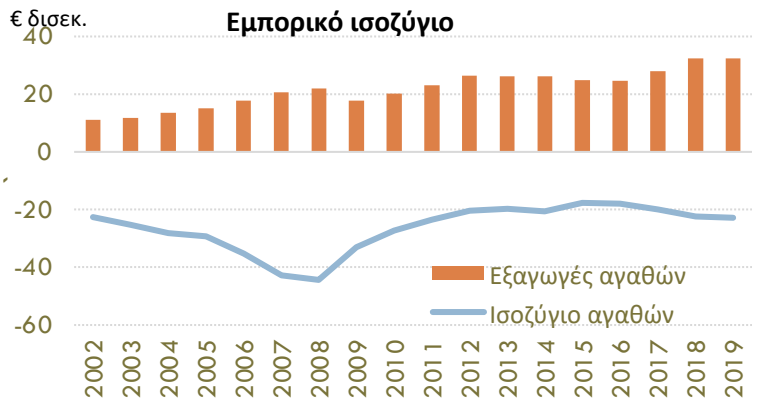
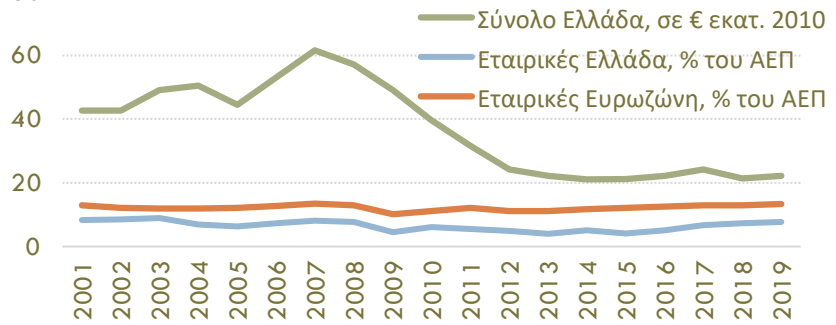
□ Η ιδιωτική κατανάλωση εξακολουθεί να αποτελεί σημαντικό μερίδιο του ΑΕΠ, μεγαλύτερο από τον μέσο όρο της Ευρωζώνης

Ιδιωτική κατανάλωση

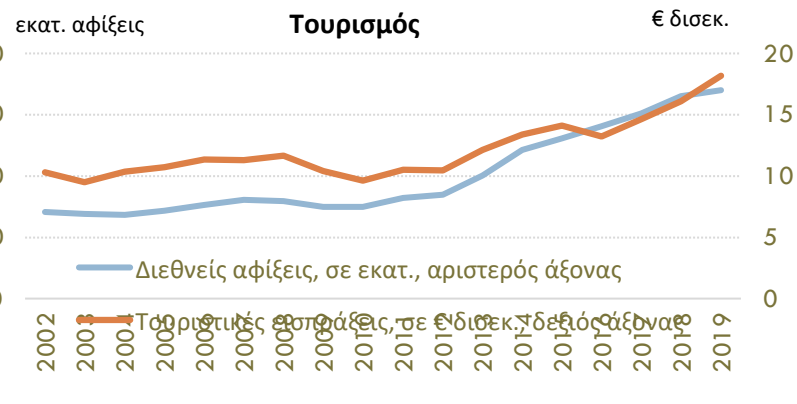

□ Οι πάγιες εταιρικές επενδύσεις υπολείπονται σταθερά του μέσου όρου της Ευρωζώνης, ως ποσοστό του ΑΕΠ

Πάγιες επενδύσεις

□ Η αξία των εξαγωγών αγαθών υπερτριπλασιάστηκε σε δύο δεκαετίες, αλλά το εμπορικό ισοζύγιο παραμένει ελλειμματικό

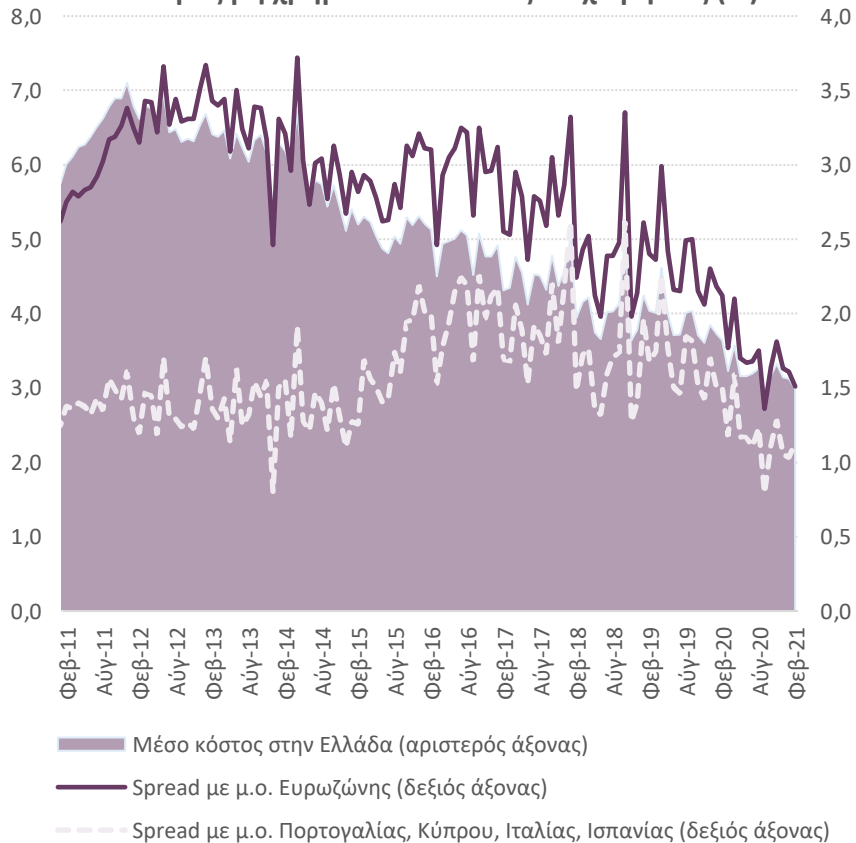

□ Τα έσοδα από τουρισμό υπερδιπλασιάστηκαν την τελευταία δεκαετία, αμβλύνοντας σημαντικά τις επιπτώσεις της κρίσης

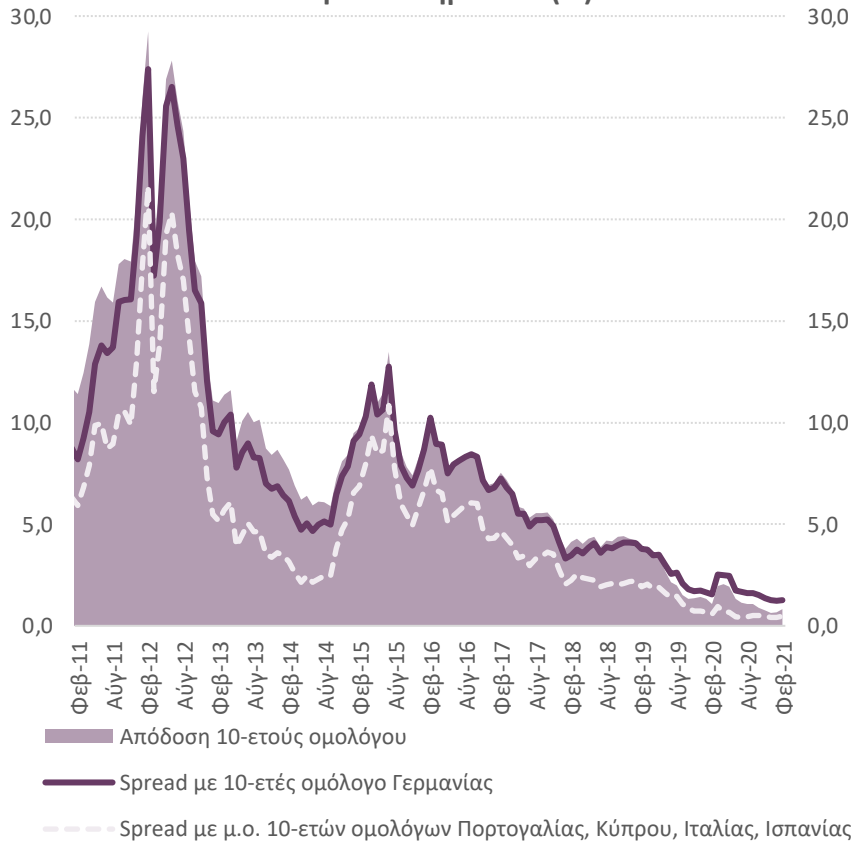
Πηγές: ΕΛΣΤΑΤ, Eurostat, ΤτΕ

Μείωση κόστους δανεισμού δημόσιου και ιδιωτικού τομέα

Σταθμισμένο μέσο κόστος τραπεζικού δανεισμού προς μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις (%)

Απόδοση και spread 10-ετούς ομολόγου Ελληνικού Δημοσίου (%)

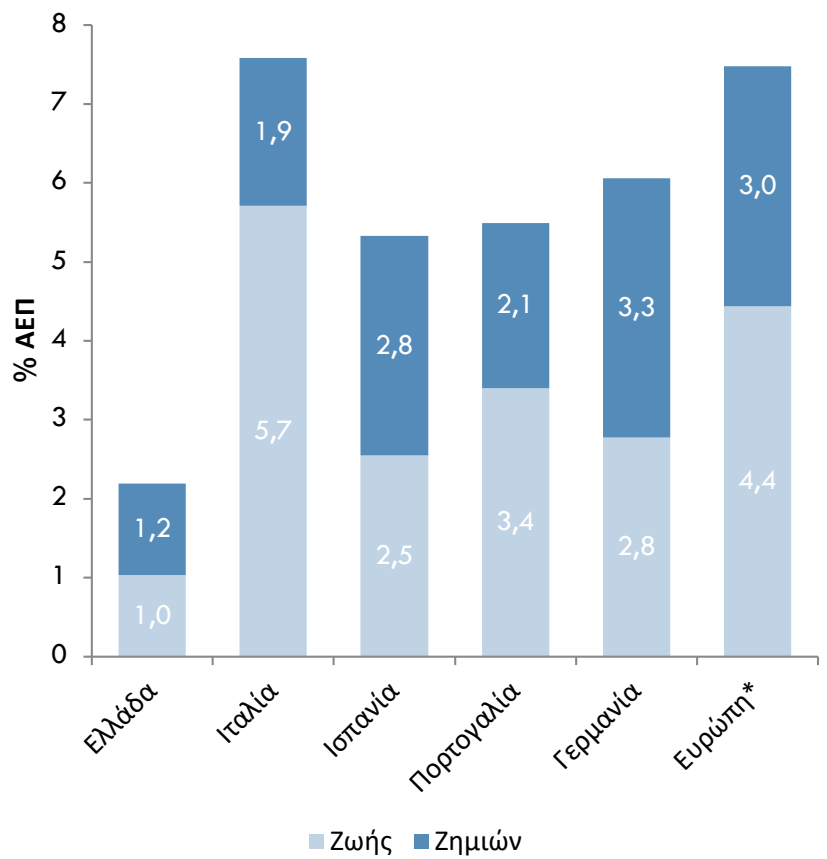

Πηγή: ΕΚΤ

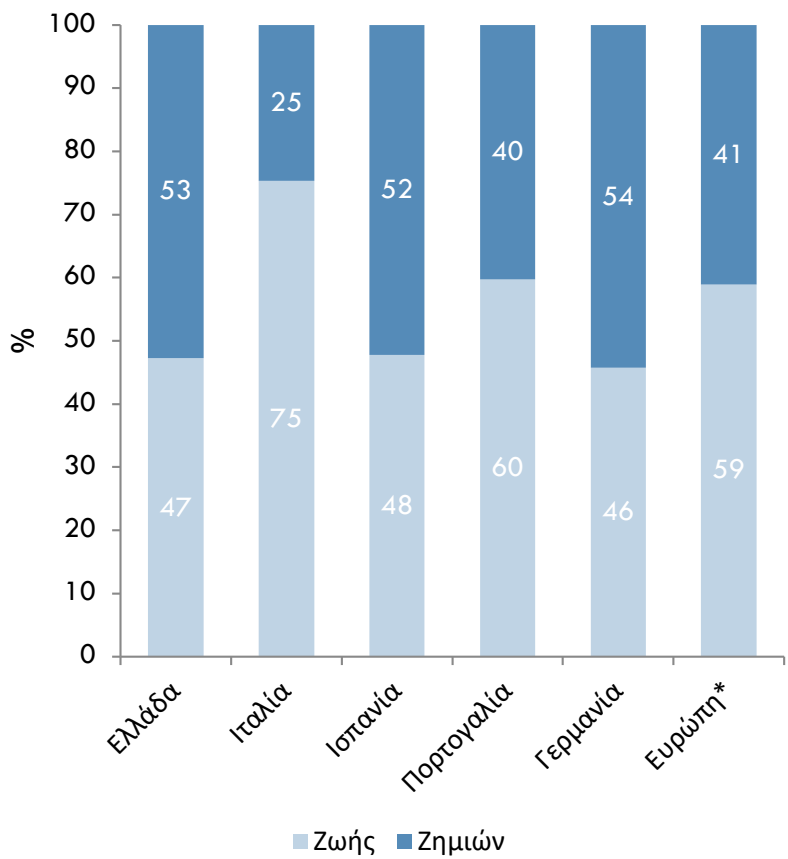
Ωστόσο, παραμένει υψηλότερο από το μ.ό. της περιφέρειας νότου της ΕΖ

Μεγάλη απόσταση, ως προς τον βαθμό διείσδυσης της ιδιωτικής ασφάλισης, από άλλες χώρες

Ασφάλιστρα ως % του ΑΕΠ (2017)

Μερίδια κλάδων ασφάλισης (2017)

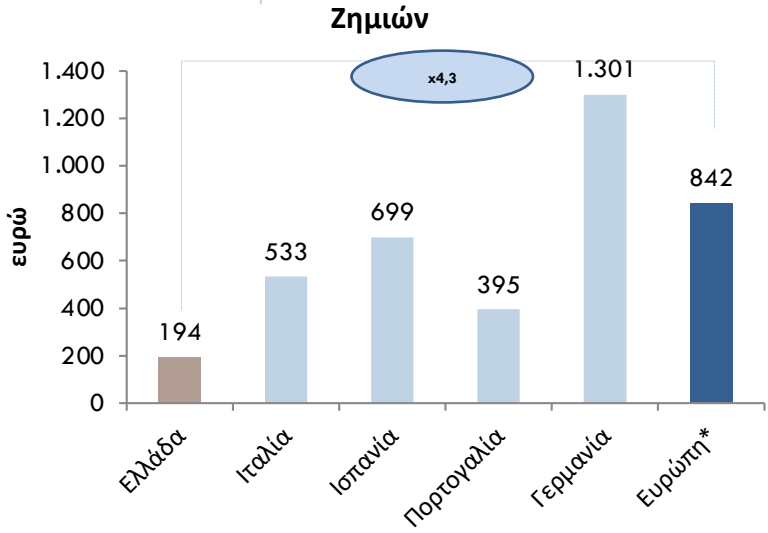
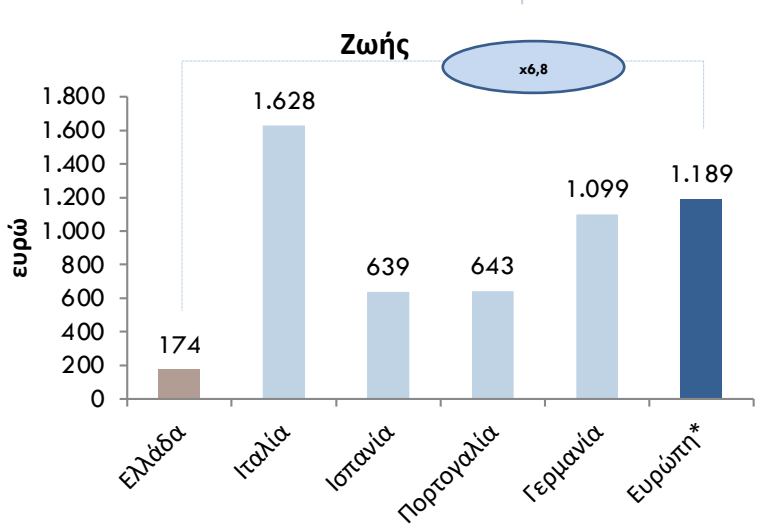
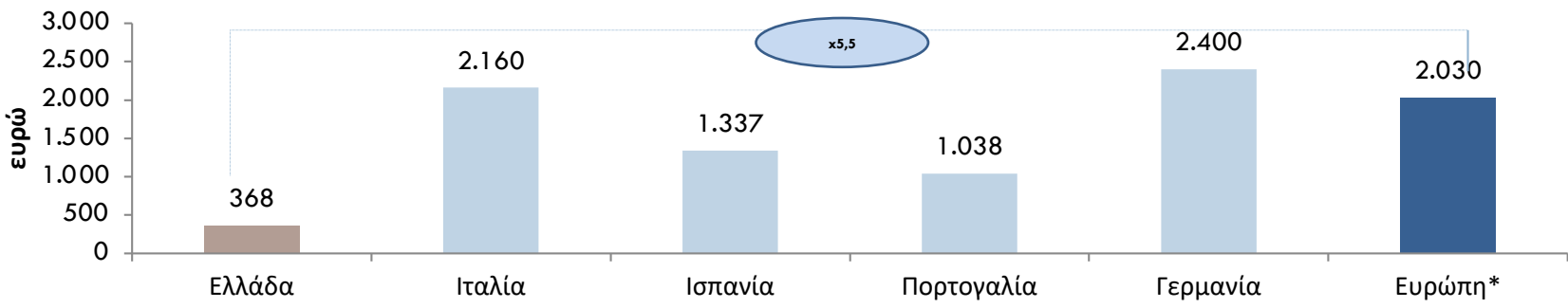

Τα ασφάλιστρα ως ποσοστό του ΑΕΠ είναι χαμηλότερα στην Ελλάδα και στους δύο κλάδους ασφάλισης (ζημιών και ζωής), ενώ οι ασφαλίσεις ζημιών καλύπτουν μεγαλύτερο τμήμα του συνόλου της αγοράς

Πηγή: Insurance Europe . *Η Ευρώπη περιλαμβάνει τις ΕΕ-28, Ελβετία, Νορβηγία, Ισλανδία και Τουρκία.

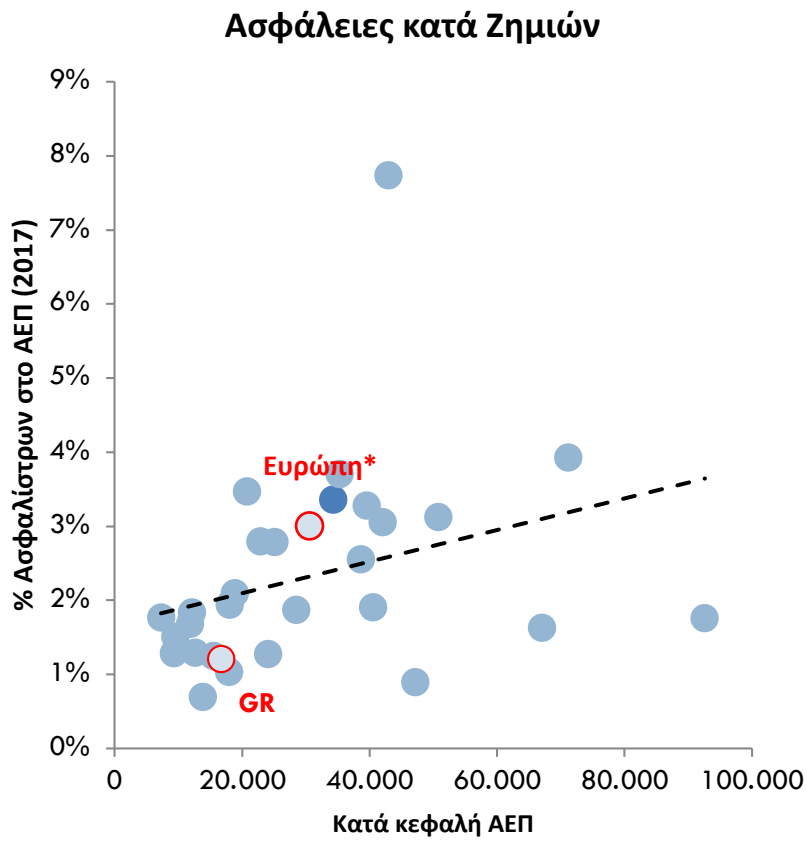
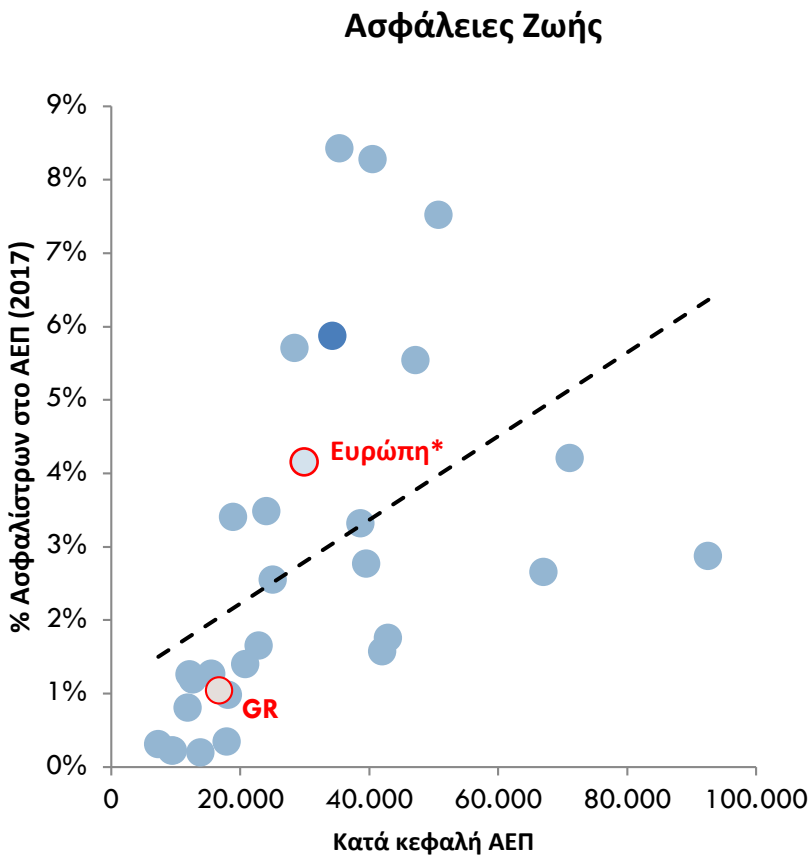
Μεγαλύτερη απόσταση της Ελλάδας στις ασφαλίσσεις ζωής, αλλά μεγάλη διαφορά και στις ασφαλίσσεις κατά ζημιών

Κατά κεφαλή ασφάλιστρα (2017)

Πηγή: Insurance Europe *Η Ευρώπη περιλαμβάνει τις ΕΕ-28, Ελβετία, Νορβηγία, Ισλανδία και Τουρκία.

Ακόμα και αν ληφθεί υπόψη το επίπεδο του κατά κεφαλήν ΑΕΠ, η διείδυση της ιδιωτικής ασφάλισης στην Ελλάδα παραμένει χαμηλή

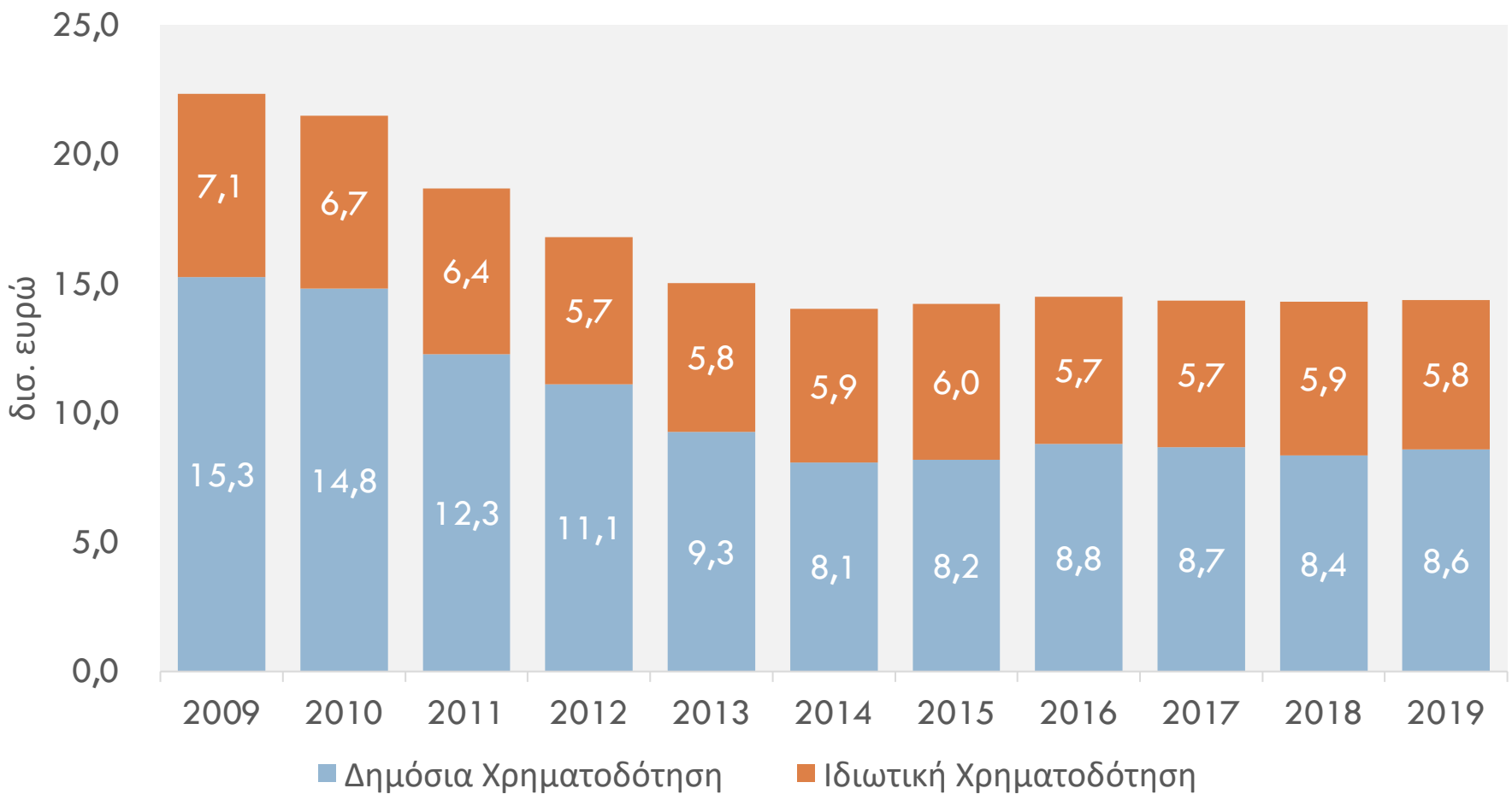

Μεγαλύτερη η διασπορά της διείδυσης των ασφαλίσεων ζωής, κυρίως λόγω διαφορών στη δομή των συνταξιοδοτικών συστημάτων

Πηγή: Insurance Europe, Eurostat, Ανάλυση IOBE. *Η Ευρώπη περιλαμβάνει τις ΕΕ-28, Ελβετία, Νορβηγία, Ισλανδία και Τουρκία.

Δημόσια και ιδιωτική χρηματοδότηση για δαπάνες υγείας

Χρηματοδότηση για δαπάνες Υγείας

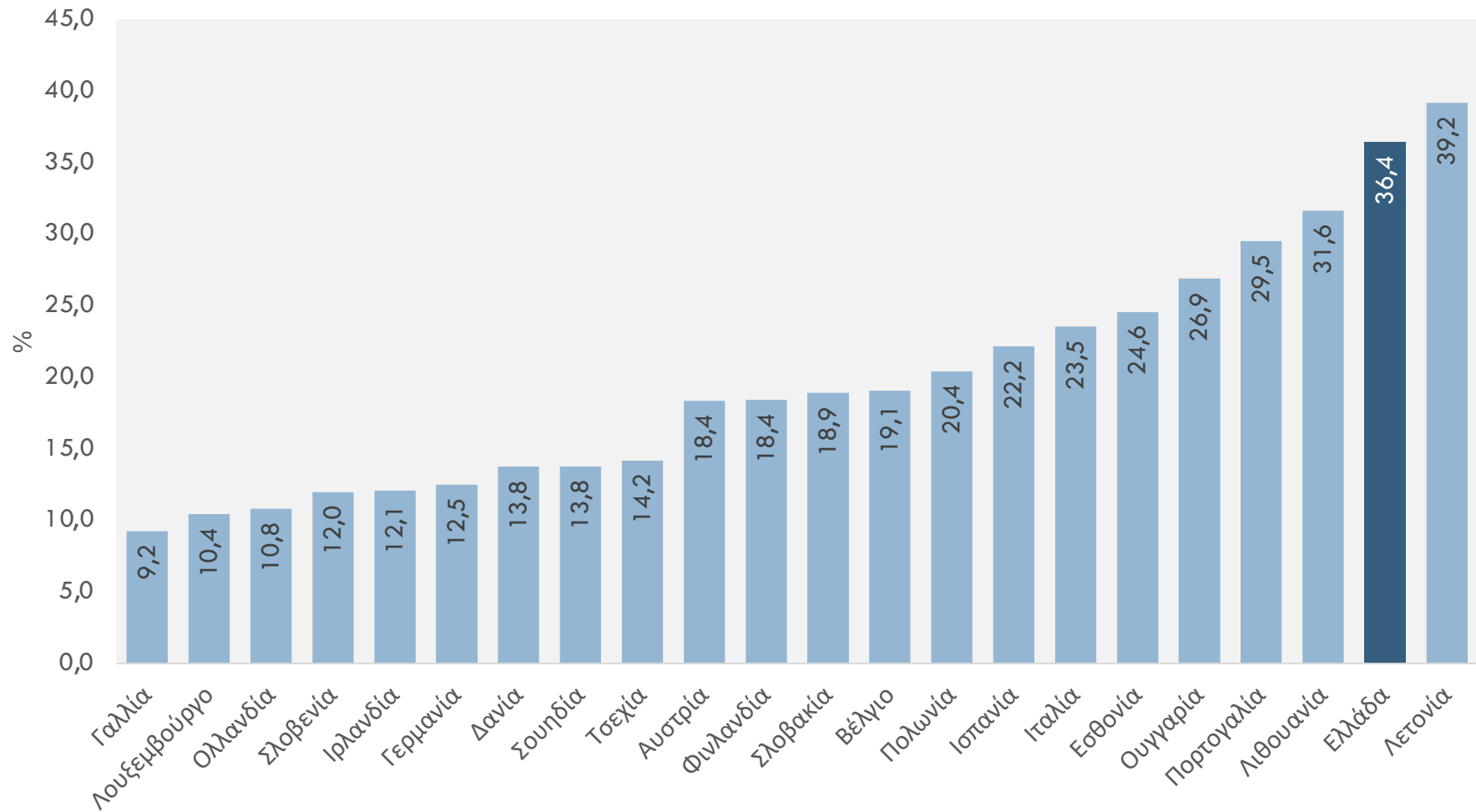

Πηγή: Σύστημα Λογαριασμών Υγείας, ΕΛ .ΣΤΑΤ

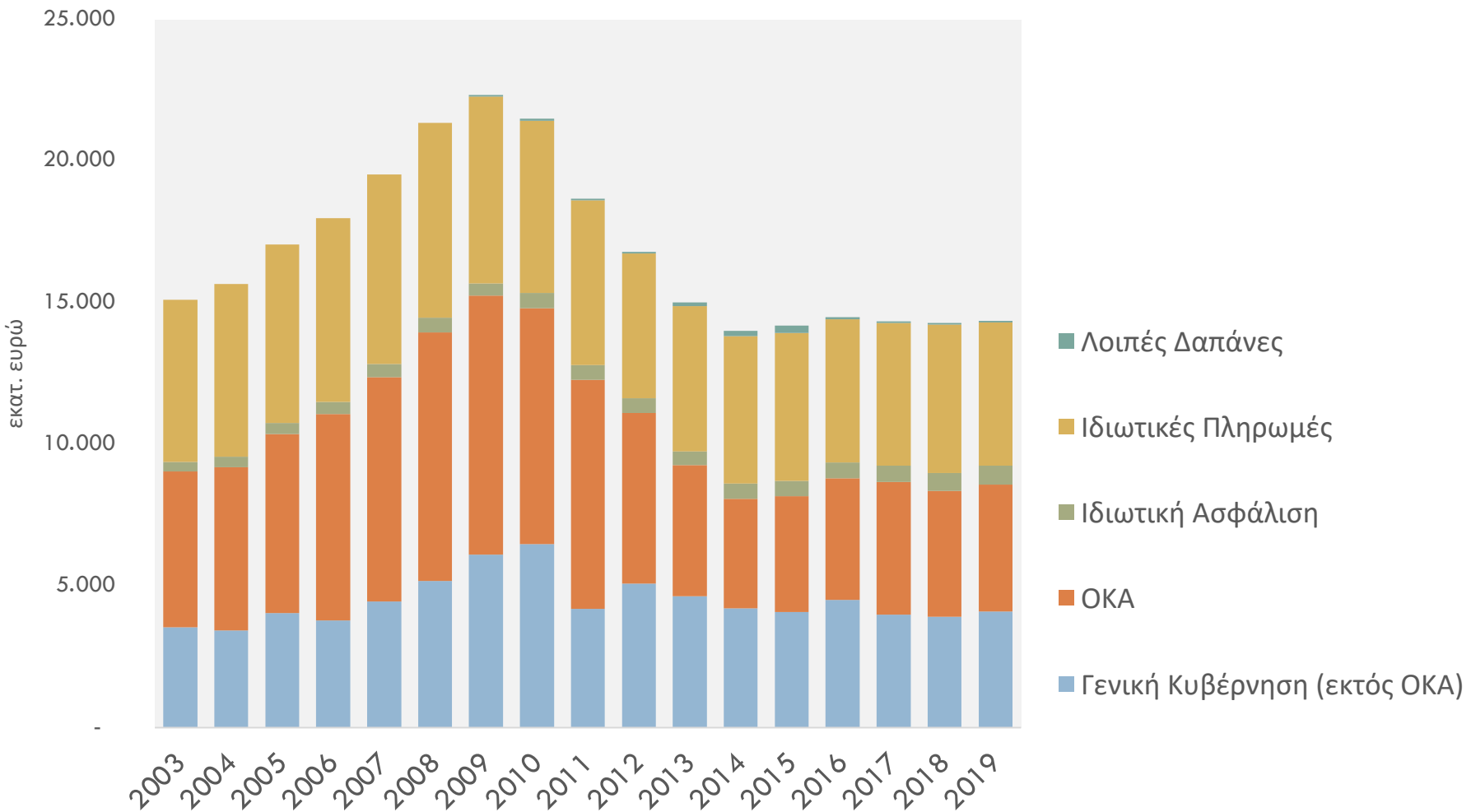
Μερίδιο ιδιωτικών πληρωμών στις δαπάνες υγείας

Μερίδιο Ιδιωτικών πληρωμών στις δαπάνες υγείας, 2018

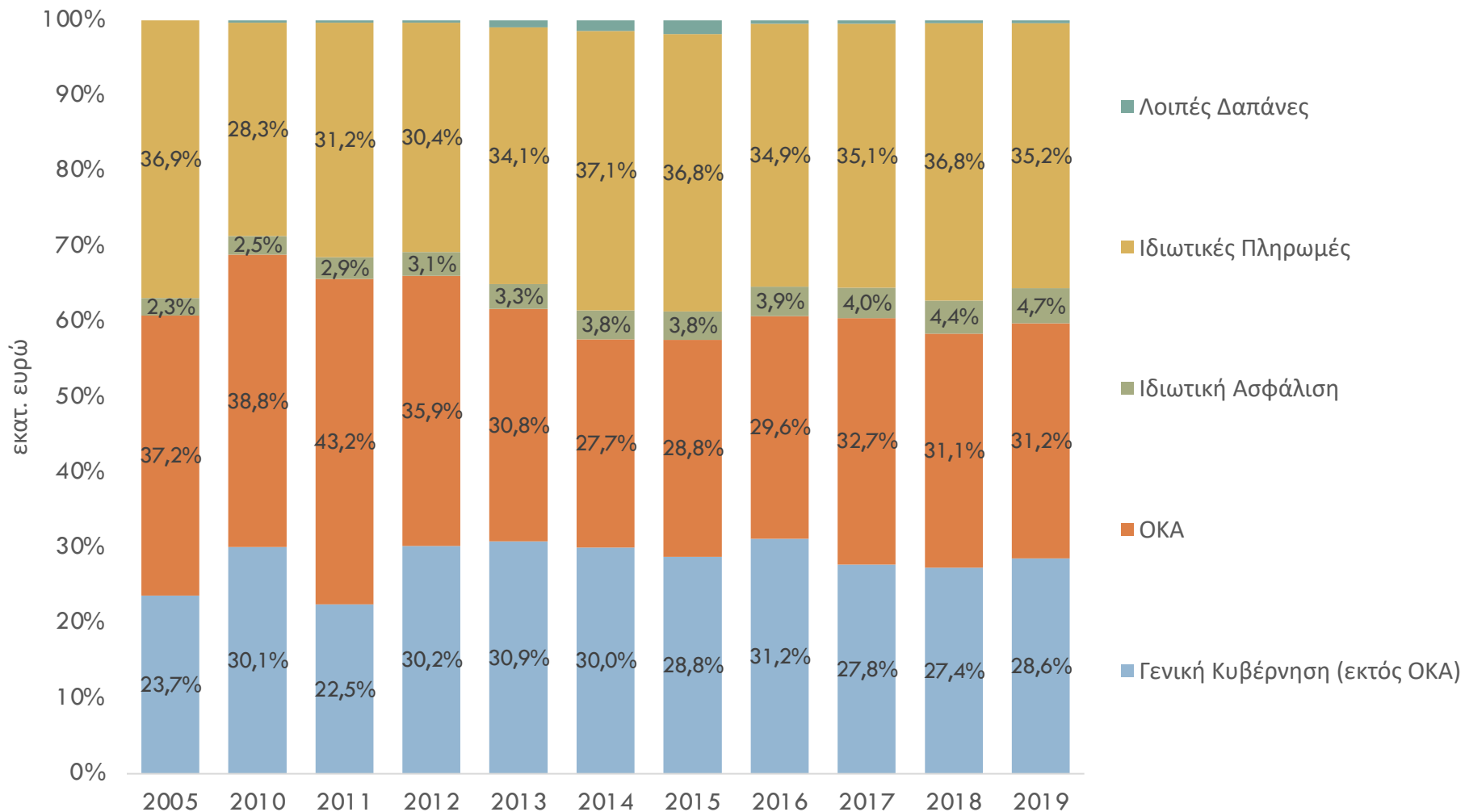
Χρηματοδότηση δαπανών υγείας ανά Φορέα

Χρηματοδότηση δαπανών Υγείας ανά Φορέα

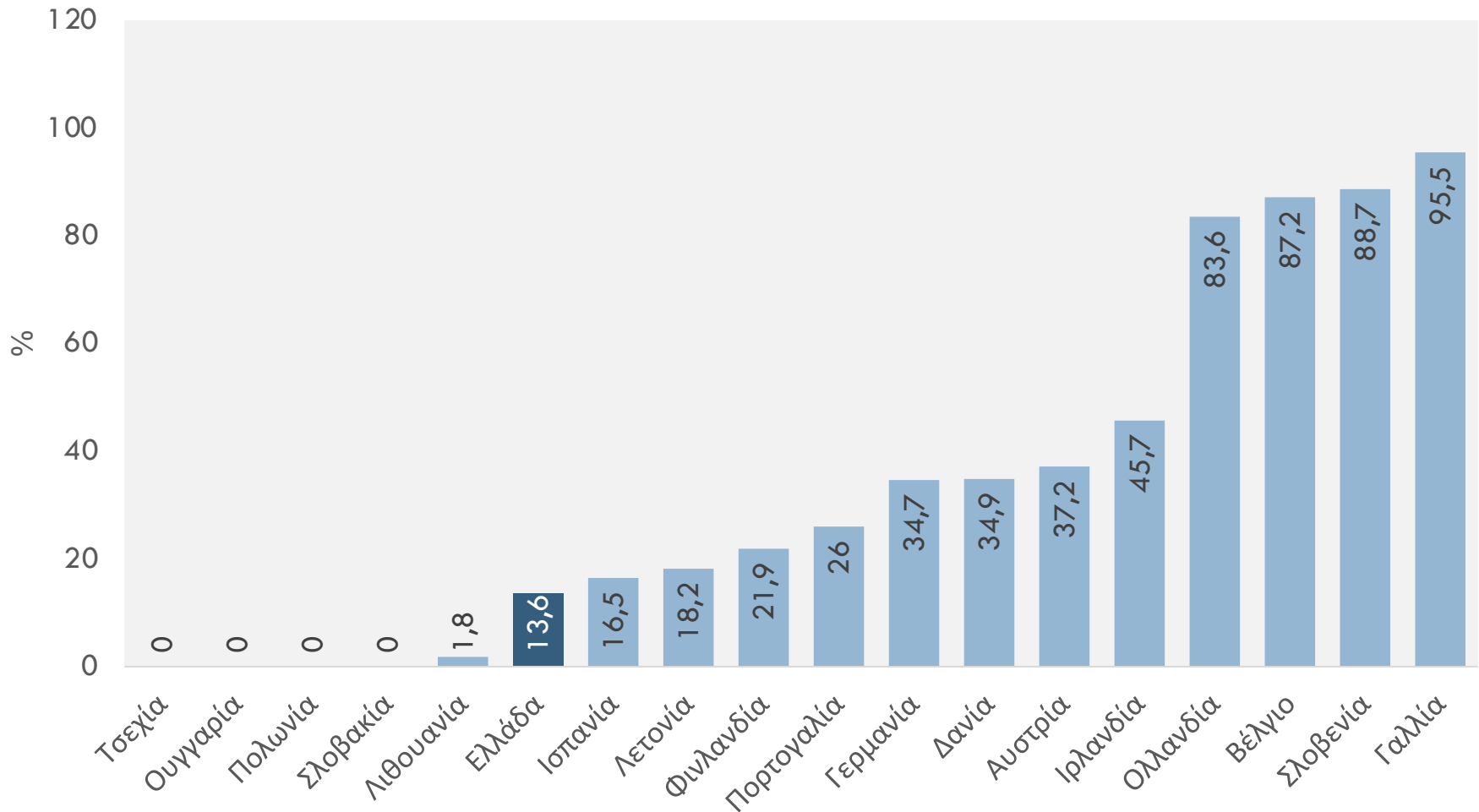
Χρηματοδότηση δαπανών υγείας ανά Φορέα (%)

Χρηματοδότηση δαπανών Υγείας ανά Φορέα (%)

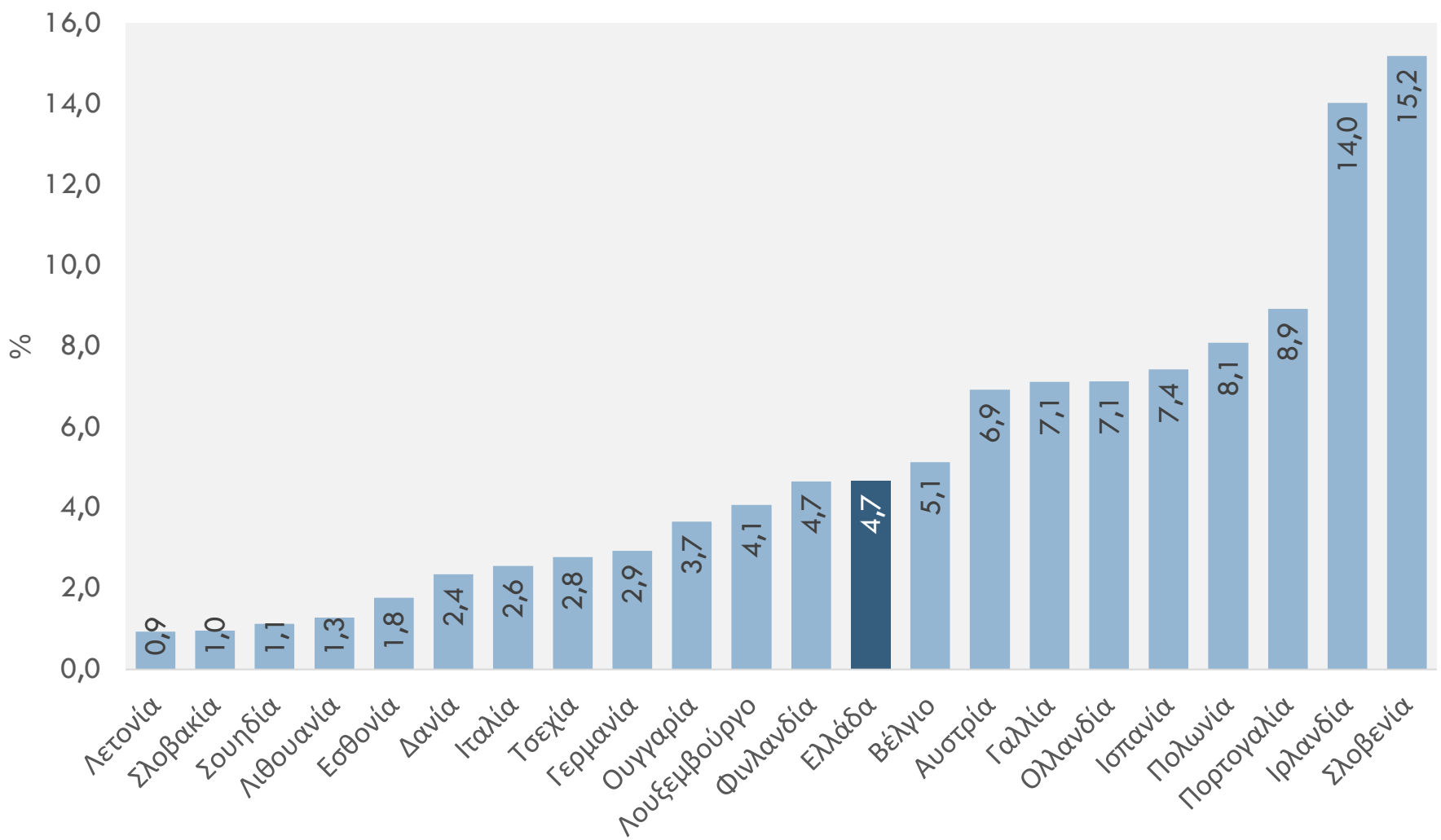
Συνολική πληθυσμιακή κάλυψη ιδιωτικής ασφάλισης

Πληθυσμιακή κάλυψη ιδιωτικής Ασφάλισης, 2018 (%)

Μερίδιο Ιδιωτικής Ασφάλισης στις δαπάνες υγείας

Μερίδιο Ιδιωτικής Ασφάλισης στις δαπάνες υγείας, 2018 (%)

Στόχοι συνταξιοδοτικού συστήματος

Κοινωνικοί

- Στήριξη του βιοτικού επιπέδου των συνταξιούχων
- Ικανοποιητική ανταποδοτικότητα των εισφορών
- Μείωση της φτώχειας και του οικονομικού αποκλεισμού
- Διαγεννεακή αλληλεγγύη
- Εμπιστοσύνη από τους ασφαλισμένους
- Προγραμματισμός ζωής

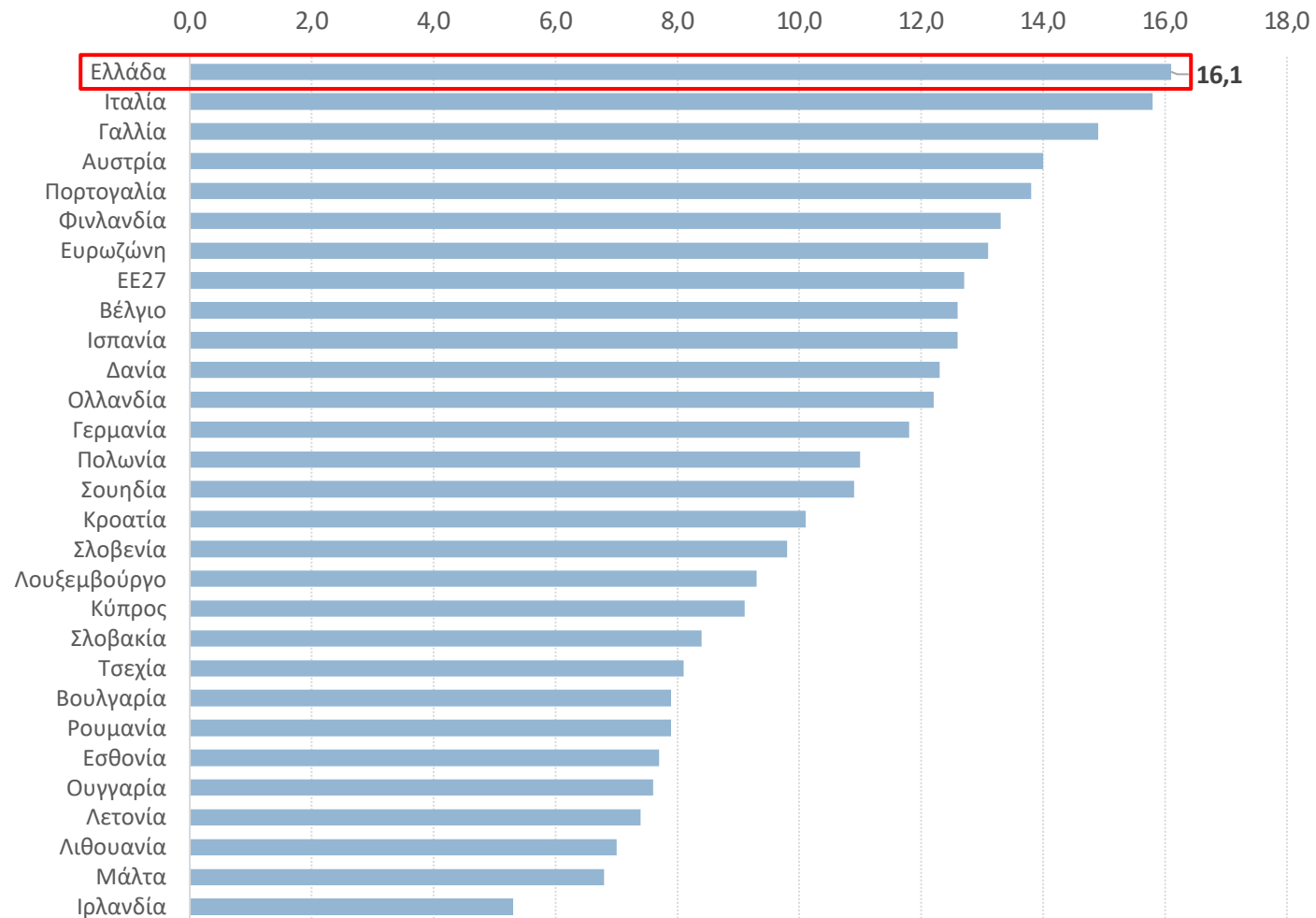

Οικονομικοί

- Εξασφάλιση της βιωσιμότητας του συστήματος
- Ελαχιστοποίηση της επιβάρυνσης των εισοδημάτων των νοικοκυριών από εισφορές και φόρους
- Κινητοποίηση της αποταμίευσης

Το ελληνικό συνταξιοδοτικό σύστημα παραμένει το πιο δαπανηρό σε σχέση με τις υπόλοιπες Ευρωπαϊκές χώρες

Συνταξιοδοτική δαπάνη, ως % του ΑΕΠ, ανά χώρα της ΕΕ27, 2018

Πηγή: Eurostat

Διανεμητικός πυλώνας

- Οι συνταξιοδοτικές εισφορές που εισπράττονται από τους εργαζόμενους κατανέμονται στους συνταξιούχους ως παροχές (Pay-As-You-Go)
- Χρηματοδοτείται η συνταξιοδοτική δαπάνη και από φορολογικά έσοδα
- Διαφοροποιήσεις:
  - Προκαθορισμένες παροχές (DB) ή εισφορές (DC)
  - Νοητή κεφαλαιοποίηση (NDC)
  - Εθνική σύνταξη ως ενιαίο ελάχιστο επίπεδο παροχών για όλους
  - Ανταποδοτικότητα εισφορών

Κεφαλαιοποιητικοί πυλώνες

- Οι συνταξιοδοτικές εισφορές συγκεντρώνονται κατά την διάρκεια του εργασιακού βίου σε ατομικούς λογαριασμούς και επενδύονται
- Οι παροχές κάθε συνταξιούχου πληρώνονται από τις αποταμιεύσεις του (αρχικό κεφάλαιο συν επενδυτική απόδοση)
- Διαφοροποιήσεις:
  - Υποχρεωτικός ή προαιρετικός χαρακτήρας
  - Επαγγελματικά ταμεία ή ιδιωτικές εταιρείες
  - Φορολογικά κίνητρα
  - Συμμετοχή του εργοδότη

Δημόσια ασφάλιση

- Κίνδυνος περικοπών για δημοσιονομικούς λόγους
- Δημογραφικός κίνδυνος

Επαγγελματική ασφάλιση

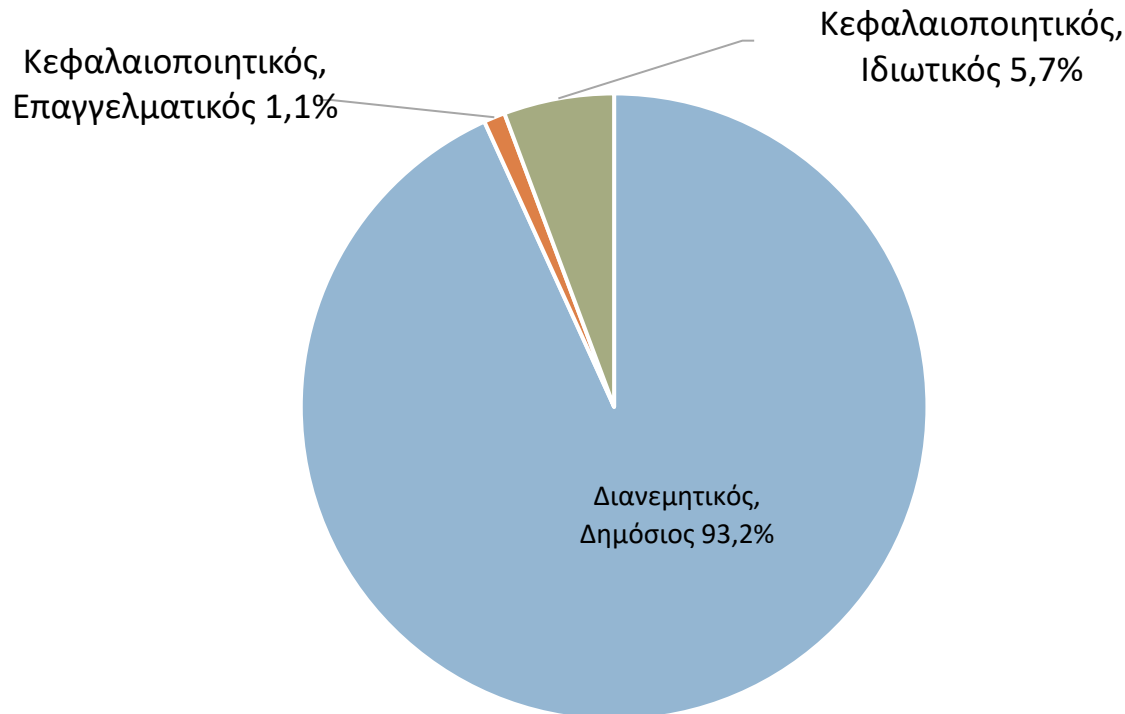
- Επενδυτικός κίνδυνος (investment or market risk)

Ιδιωτική ασφάλιση

- Κίνδυνος αντισυμβαλλόμενου (counter-party risk)

Με κατάλληλο σχεδιασμό του συνταξιοδοτικού συστήματος στη βάση των τριών πυλώνων, περιορίζεται σημαντικά ο συνολικός κίνδυνος

Ετήσιες πληρωμές για συντάξιμες εισφορές ανά πυλώνα του συστήματος στην Ελλάδα, 2020 (ως % των συνολικών εισφορών)

Πηγές: ΕΑΕΕ, ΕΛΕΤΕΑ, Εθνική Αναλογιστική Αρχή, εκτιμήσεις IOBE

Απουσιάζει ο υποχρεωτικός συμπληρωματικός κεφαλαιοποιητικός χαρακτήρας, ενώ παραμένει ιδιαίτερα υψηλή η έκθεση στον δημοσιονομικό και στον δημογραφικό κίνδυνο

- Με ένα κεφαλαιοποιητικό σύστημα:
  - ▣ Βελτιώνονται τα κίνητρα για εργασία
  - ▣ Απελευθερώνονται πόροι για παραγωγικές επενδύσεις
- Η επανάκαμψη του βιοτικού επιπέδου στην Ελλάδα απαιτεί την πληρέστερη επιστράτευση των διαθέσιμων επενδυτικών πόρων
- Ωστόσο, η μετάβαση σε κεφαλαιοποιητικό σύστημα έρχεται αντιμέτωπη με δημοσιονομικό (και κοινωνικό) κόστος

Είναι σημαντικό να μεταρρυθμιστεί το συνταξιοδοτικό σύστημα στην Ελλάδα προς ένα σύστημα με κεφαλαιοποιητικούς πυλώνες στην παρούσα οικονομική και κοινωνική συγκυρία

Βασικά σημεία

- 1. Συμπληρωματικότητα δημόσιου και ιδιωτικού τομέα και κίνητρα
- 2. Αποτελεσματική κατανομή πόρων
- 3. Αποτελεσματική εποπτεία
- 4. Κοινωνική συνοχή
- 5. Βάση για διαχείριση κινδύνων και παραγωγικότητα